

ÅRSRAPPORT 2016

- Hjemmelsgrunnlag
- Styret
- Møtevirksomheten
- Deltagelse i prosjekt
- Organisasjonsarbeid / Kompetanse
- Evaluering av forvaltningsplanene
- Tiltaksplan 2016

FORSLAG TIL NASJONALPARKSTYRET I NP-SAK 04/2017 I MØTET DEN 03.04.2017.

BEHANDLING

.

VEDTAK

.

HJEMMELSGRUNNLAG

Styrets vedtekter § 8.7 Rapportering om forvaltning:

Styret har ansvar for årlig å rapportere om forvaltningen til Miljødirektoratet og Fylkesmannen etter fastsatte maler.

Saksopplysninger

Hver forvalter/styre skal foreta rapportering av status, tiltak og vedtak for hvert styres ansvarsområder. For Blåfjella-Skjækerfjella / Laarte-Skæheren nasjonalparkstyre gjelder dette for 2016:

- Blåfjella-Skjækerfjella / Laarte-Skæheren nasjonalpark
- Lierne / Lijre nasjonalpark
- Skjækra /Skækerenjohke landskapsvernområde i Snåsa og Steinkjer
- Berglimyra og Klumplifjellet / Ohtjenjuanjohke naturreservat i Lierne
- Storfloa naturreservat i Grong
- Arvaslia naturreservat i Lierne
- Guslia naturreservat i Grong
- Holden naturreservat i Lierne
- Merkesfloen naturreservat i Lierne

Det er styret som er ansvarlig for rapporteringen, gjennom sine verneområde-forvaltere / sekretærer.

Tidligere skulle rapporten sendes Miljødirektoratet med kopi til Fylkesmannen innen 31. januar, mens det nå blir rapporters elektronisk via Elektronisk Søknadssenter til Miljødirektoratet innen 31.12.16 om bruken av tiltaksmidlene og fortløpende i Miljøvedtaksregisteret i alle dispensasjonssaker innen 3 dager etter vedtak. Protokollene fra AU legges fram for nasjonalparkstyret til godkjenning. Alle administrative vedtak rapporteres til styret på hvert møte. Rapport på fjorårets handlingsplan skjer til nasjonalparkstyre på første styremøte på nyåret.

GENERELLE TILBAKEMELDINGER

2016 har vært et år som har vært preget av at Miljødirektoratet har stort fokus på den nye merkevare- og besøks strategi. I første halvdel av 2016 var det ekstra stort trykk på dispensasjonsbehandling, da de 4 årige dispensasjonene gikk ut, og de søkte om nye flerårige dispensasjoner fram til 2019.

Den andre halvdel har det vært stort fokus på prosesser knyttet til revidering av forvaltningsplanene. I tillegg har nasjonalparkforvalter deltatt i prosessen med utvikling av Naturporten, ny strategi og autorisasjon for Lierne nasjonalparkstyre og prosessen med å slå sammen fylkesmannsembetene mellom Nord – og Sør Trøndelag..

STYRET 2016

Styret har bestått av:

Styremedlemmer	Representerer	Varamedlemmer
Tone Våg, leder	Snåsa	Ola Kristian Johansen
Skjalg Åkerøy, nestleder	Grong	Vigdis Linmo
Bente Estil	Lierne	Svein Arne Bjørkås
Bjørn Arild Gram	Steinkjer	Ida Bruheim Derås
Bjørn Iversen	Verdal	Oddleiv Aksnes
Anne Marit Mevassvik	NTFK	Terje Sørvik
Eva Anette Wilks	Sametinget	Linda Marie Jåma
Kjell Jøran Jåma	Sametinget	Tom Aile Bientie
Elin Marie Danielsen	Sametinget	Maria Kråik Stenfjell
Tomas Danielsen	Sametinget	Jon Andreas Steinfjell

Arbeidsutvalget har bestått av:

Styremedlemmer	Representerer	Varamedlemmer
Tone Våg, leder	Snåsa	Ola Kristian Johansen
Skjalg Åkerøy, nestleder	Grong	Vigdis Linmo
Kjell Jøran Jåma	Sametinget	Tom Aile Bientie

MØTEPLAN 2016 OG KOMPETANSEHEVING

1. Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre:

Dato	Sted	Tema
10.-11.03.16	Stjørdal, Scandic Hell Hotell	Konstituering, Opplæring nytt styre med FM-NT
11.04.16	Snåsa, Snåsa Hotell	Opplæring vedtekter og instruks. Budsjett 2016. Tiltaksplan 2016. Delegeringsreglement. Første gangs behandling av Handlingsplan for 2016.
21.06.16	Verdal, Vera samfunnshus	Befaring på innfallsporten i Vera. Andre gangs behandling av Handlingsplan for 2016. Opplæring verneforskrifter og forvaltningsplaner. Prosjektplan for revidering av forvaltningsplanene.
07.09.16	Steinkjer, Mokk gård	Ble avlyst.
Uke 42 19-21/10	Midt Sverige	Studietur sammen med Lierne nasjonalparksenter. Vålådalen, Taiga Natur&Foto, Naturrum, Hosjöbottnarna (8-årstider), Länstyrelsen Jämtland, Jämtli, Wild Jämtland Landö, Skärvången bymeijeri, Løvsjøliklumpen
8.-9.11.16	Trondheim,	Nasjonalparkkonferansen 2016. Besøks – og merkevarestrategi.

Dato	Sted	Tema
16.11.16	Lierne, Lierne Gjestegård	Møte med Rådgivende utvalg, forvaltningspraksis. Revidering av forvaltningsplaner. Tiltaksplan 2017.

2. Møtedatoer for Arbeidsutvalget:

1. 27.05.2016
2. 04.07.2016
3. 14.12.2016

3. Møtedatoer for det Rådgivende utvalget:

- 16.11.2016 Felles møte med Nasjonalparkstyret

4. Saksbehandling:

- 4 styremøter og behandlet 31 saker
- 3 møter i arbeidsutvalget og behandlet 5 saker
- 1 møte i rådgivende utvalg, felles møte mellom styret og utvalget
- 2 møter i administrativ kontaktutvalg i forbindelse med tiltak i verneområdene
- 94 saker er behandlet administrativt
- Totalt behandlet 130 saker

DELTAGELSE I PROSJEKT

MONA (Mennesket og Naturarven)

MONA-prosjekt «Historiske kilder til samisk kulturarv?» ble i utgangspunktet avsluttet etter planen våren 2014, men da det viste seg at det var muligheter for å tilføre prosjektet mere økonomiske midler, så ble det restartet et samarbeid mellom forvalter og Saemien sijte om å videreføre dette arbeidet. Da Saemien sijte har vært under hard arbeidspress i forbindelse med nybyggprosessen opp mot sentrale myndigheter, ble det enighet om «å legge dette på is» til Saemien sijte var moden for å starte arbeidet igjen.

Etableringen og utvikling av forvaltningsknutepunktet NATURPORTEN

NATURPORTEN fikk innvilget kr. 600.000.- fra Miljødirektoratet til å videreutvikle knutepunktet ved å kartlegge hvilke synergieffekter en kan oppnå i dette felleskapet med forskjellig kompetanse. Gjennom Lierne nasjonalparksenter ble Thomas Rohde engasjert som prosjektmedarbeider.

Regionale forskingsfondet (RFF) ga 3,25 millioner kroner til forskningsprosjektet

«Bærekraftig småviltforvaltning som grunnlag for verdiskaping og næringsutvikling» Partene i NATURPORTEN har deltatt i workshoper hvor verdiskaping i verneområdene har vært fokus.

Interregprosjekt; Felles Fjellrev II:

Nasjonalparkforvaltningen har lagt til rette for utøvelse av den aktiviteten som foregår i verneområder.

Viewpoint Løvsjøliklumpen

Miljødirektoratet bevilget kr. 50.000.- til en forstudie om utvikling av et utkikkspunkt på Løvsjøliklumpen i Lierne. Her kan du se både Lierne og Blåfjella/Skjækerfjella

nasjonalparker, på gode dager kan du også se nordover til Børgefjell. Her engasjerte vi også Thomas Rohde til å gjøre deler av forstudiearbeidet sammen med nasjonalparkforvalteren.

OPPGAVER FOR FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

Videreføring av oppdraget med å lage en forvaltningsplan for Ulendelta naturreservat, et Ramsar område i Lierne. Målsettingen med dette er at det skal fungere som en kompetanseheving i det å utarbeide forvaltningsplaner og kan være en nyttig erfaring i forkant av revidering av nasjonalparkstyrets egne forvaltningsplaner.

I 2015 ble det utarbeidet en prosjektplan, oppstartsmelding og oppstartsmøte med påfølgende høring. Det kom inn en høring på vegne av grunneierne. Forvalter har begynt å skrive på forvaltningsplanen i ledige stunder, men dette arbeidet er ikke ferdig ennå. I 2016 ble det foretatt en befaring i området sammen med en med god fuglekjennskap og resten av NATURPORTEN for å få innspill fra forskjellige kompetansehold om hvordan området bør forvalteres, noe som har vært nyttig i forbindelse med forvaltningsplan arbeidet.

Styrets nye vedtekter og forvalters nye stillingsinstruks åpner ikke for at fylkesmannen kan pålegge forvalteren oppgaver. Førrige styrelederen og fylkesmannen ble enig om at det er ønskelig at forvalter slutfører dette arbeidet, men at det ikke skal ha noe første prioritet.

ORGANISASJONSARBEID / KOMPETANSEHEVING

I september 2015 ble det gjennomført kommune- og fylkeskommune valg og den første fireårsperioden for den lokale forvaltningsmodellen er ferdig. Planen var at det skulle iverksettes arbeid med opplæring av de nye styrene så snart de var innstilt, oppnevnt og konstituert. I tillegg ble to av sametingets representanter byttet ut i 2014 der man avventet opplæringen til det nye styret var konstituert. Det tok så lang tid å få innstilt nye styremedlemmer fra kommunene/fylkeskommunene og oppnevning fra Miljødirektoratet at dette er utsatt til 2016.

Kompetansehevingen av styret er gjennomført slik det går fram av møteplanen og temaene som er tatt opp der. I dette kompetanseopplegget for styret var det også lagt inn en studietur til Jämtland og Nasjonalparkkonferansen i Trondheim.

Forvalteren har deltatt på en samling for forvalterne i Nordland med innlagt kompetansehevingstiltak. Samlingen ble gjennomført i Røyrvik, der det blant annet var lagt inn et besøk på Stekenjokk med tema miljøkriminalitet med kompetansepersoner fra Naturvårdsverket i Sverige.

Forvalterforum for Nord – og Sør-Trøndelag, nord delen av Hedmark og Nordmøre skulle gjennomføre en samling i Lierne i juni 2016, men den ble avlyst da det var få som hadde anledning til å komme. I stede ble det gjennomført en samling på Røros hvor fylkesmenn deltok og hvor det blant annet var en runde på sammenslåing av fylkesmanns embetene i Nord- og Sør-Trøndelag.

UTVIKLING AV BESØKSFORVALTNING OG BESØKSSTRATEGI

Gjennom året og i det daglige er det et utstrakt samarbeid mellom Lierne Nasjonalparksenter og Nasjonalparkforvalter. Forvaltning, formidling og informasjon henger tett sammen, og denne samhandlingen med nasjonalparksentret er helt avgjørende for informasjonsarbeidet. Nasjonalparksentret er vår viktigste samarbeidspart, de er vår «operative» verktøy for å kunne gjennomføre egne tiltak.

Da det fra Miljødirektoratet lansert ny «Besøks – og merkevare strategi for norske verneområder», har nasjonalparkforvalter og daglig leder av Lierne nasjonalparksenter blitt enig om en tjenestekjøpsavtale der nasjonalparksentret bistår nasjonalparkforvalteren i arbeidet med å utvikle disse strategiene. Dette arbeidet skal være en del av, og gjøres parallelt, med revideringen av forvaltningsplanene.

REVIDERING AV FORVALTNINGSPLANENE

På fellesmøtet mellom styret og det Rådgivende utvalget høsten 2014 ble det bedt om at evaluering av forvaltningsplanene ble iverksatt slik at man fikk med seg erfaringene fra det sittende styret som kan tas med når det nye styret starter arbeidet med revideringen av forvaltningsplanene.

Resultatet av dette arbeidet ble presentert på et felles møte mellom styret og det Rådgivende utvalget i Lierne den 2. september 2015. Dette dannet grunnlaget for opplæring av det nye styret i arbeidet med forvaltningsplanene og revideringen.

Juni 2016 ble det vedtatt en prosjektplan for arbeidet og i november ble det vedtatt en oppstartsmelding som grunnlaget for gjennomføringen av oppstartsmøter i alle kommunene vinteren / våren 2017.

TILTAKSARBEIDET I 2016

Bestillingsdialogen 2016 Prosessen	
11.03.2015	Tiltaksmøte 2, mellom SNO-lokalt og AU gjennomført, iverksetting 2015, samtidig som man starter prosessen for 2016.
Sommer 2015	Har vært løpende kontakt mellom prosjekteierne, nasjonalparkforvalter og SNO om framdriften av prosjektene.
Okt. 2015	Lokale tiltaksdialogmøter i alle kommunene
16.11.2015	Møte mellom nasjonalparkforvalter, SNO-lokalt, administrativt kontaktutvalg og aktuelle prosjekteiere; - statusen / rapport fra prosjektene i 2015 - innspill til prosjekt og prioriteringer i 2016
18.11.2015	Møte i nasjonalparkstyret på Heia Gjestegård. - behandling av status 2015 og prioritering for søknad 2016
Des 2015	Rapportering av bruken av midlene 2015 til Miljødirektoratet på ESS

Bestillingsdialogen 2016 Prosessen	
Des. 2015	Tiltaksmøte 1 mellom SNO og AU.
08.01.2016	Innsending av søknad om midler til Miljødirektoratet på ESS for 2016.
15.03.2016	Tiltaksmøte 2, mellom SNO-lokalt og AU gjennomført, iverksetting 2016, samtidig som man starter prosessen for 2017.
Sommer 2016	Har vært løpende kontakt mellom prosjekteierne, nasjonalparkforvalter og SNO om framdriften av prosjektene.
Okt. 2016	Lokale tiltaksdialogmøter i alle kommuner???
02.11.2016	Møte mellom nasjonalparkforvalter, SNO-lokalt, administrativt kontaktutvalg og aktuelle prosjekteiere; - statusen / rapport fra prosjektene i 2016 - innspill til prosjekt og prioriteringer i 2017
16.11.2016	Møte i nasjonalparkstyret på Lierne Gjestegård. Inkludert med et felles møte med Rådgivende utvalg. - behandling av status 2016 og prioritering for søknad 2017
Des 2016	Rapportering av bruken av midlene 2016 til Miljødirektoratet på ESS

TILTAK SOM ER GJENNOMFØRT 2015

1. Tilsyn / kontroll:	Status / Tilbakemelding
a) Det ønskes fortsatt et spesielt fokus på både snøskuterkjøring og barmarkskjøring i Skjækerdalen i Verdal	Gjennomført oppsynsturer vinteren 2016. Avdekket unødvendig mye kjøring i forbindelse med utkjøring av saltsteiner.
b) Det ønskes et fokus på barmarkskjøring i forbindelse med elgjakta.	Oppsyn vært i dialog med jaktlag på forhånd. Avdekket spor i Arvaslia fra jakta 2015.
c) Kartlegge og holde øye med utviklingen av «permanente leirplasser». I 2016 ønskes det en samlet oversikt om dette som en egen rapport til nasjonalparkstyret.	Ikke avdekket nye plasser. Faste plasser. Økning i søppel.

2. Tiltak (skjøtsel / tilrettelegging):	Status / Tilbakemelding
a) Behov for å bytte ut Verneskilt som er dårlig. Må bestilles ca. 50 stk. Det bør vurderes om de skal flyttes til en annen plassering i forhold til folks ferdsel, slik at det bidrar til at folk blir mer bevisst og observant på at de beveger seg inn i et verneområde. GPS-plottes og legges inn i verneområdeloggen	Ikke bestilt da det var nok på lager i 2016. Skiftet ut fortløpende av SNO, Fjellstyrene, Steinkjer kommuneskoger.
b) Ønskes om at det stilles til disposisjon kompetanse til å foreta prosjektering og kostnadsberegning av avbøtende tiltak som oppfølging av rapporten; «Feltrapport angående kjøretraséen i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Trase er fra Lifjellet og inn til Hyklan, boplass for reindriftsutøvere i Luru / Låarte reinbeitedistrikt».	Ikke gjennomført. Mangler initiativ fra Låarte sjite.
c) Skjøtsel av slåttemyr ved Holden fjellgård.	Leif Kåre Bergli driver seter på Holden og samtidig vaktmester for Statskog SF.
d) Utkjøring av vedsekker til utvalgte leirplasser for å forebygge slitasje på vegetasjonen.	Fjellstyrene Lierne og Snåsa har lagt ut på 10 plasser. Positiv tilbakemeldinger. Enkelte plasser brukt 7 – 8 sekker.

3. Kartlegging / registrering / overvåking (inkludert bevaringsmål):	Status / Tilbakemelding
a) Registrering av gjerderester og gjerdematerialer som er en potensiell fare for vilt, menneske og beitedyr. I 2016 ønskes det en samlet oversikt om dette som en egen rapport til nasjonalparkstyret.	Kommet egen forskrift. Reinbeitedistriktene søker om midler til fjerning i 2017.
b) GPS registrering av ferdselsveier / traseer mellom Snåsa og Lierne.	Fjellstyrene i Lierne og Snåsa holder på.

4. Naturveiledning / Informasjon:	Status / Tilbakemelding
a) Nasjonalparkstyret registrerer at søppel i verneområdet er blitt et voksende problem. Styret ber derfor om at det blir utarbeidet informasjonsmateriell som kan henges opp på innfallsporter og utvalgte leirplasser.	SNO har utarbeidet forslag til plakater.
b) Nasjonalparkstyret ber om at informasjon og veiledning om nasjonalparkene til skoleklasser og andre ungdomsgrupper blir prioritert.	«Leve med rovdyr» ved Namsskogan familiepark, Lierne nasjonalparksenter, Fjellrevsenter og Vaegkie.

RAPPORT OVER FYSISKE TILTAKSPROSJEKT I 2016

Status over prioriterte tiltak, tildelte midler og bruken av tiltaksmidler:

	Beløpet gjelder	Omsøkte midler	Innvilget Budsjett midler	Fordelte Budsjett midler	Utgiftsført beløp	Gjennomføring
	Tiltaksmidler som nasjonalparkstyret er økonomiansvarlig for.	712 000	630 000			
	Bestillingsdialogen som SNO-lokalt er økonomiansvarlig for.	60 000	70 000			
	De enkelte prosjektene					
a)	NP-styret: Alle kommunene: Til drift og skjøtsel av innfallsportene.	120 000		90 000	90 000	Søppelhåndtering, Snørydding, Dotømming, Skilting
b)	SNO: Skæhkere Sitje: Flerårig 2013-2017: Forebyggende kjøreskader ved legging av geonett inn mot sommerboplassen i Hattjønnin, totalt 400 meter.	60 000		70 000	70 000	Lagt geonett, flyttet trasé, veldig bløte partier
c)	NP-styret: Steinkjer kommuneskoger: Tiltaksplan 2015-2017 for innfallsport Skjækra LVO og Blåfjella/Skjækerfjella NP. Skifte ut deler av svillestien.	20 000		20 000	20 000	Skiftet ut 25 år gammel sviller
d)	NP-styret: Flerårig 2014-2018. Tilrettelegging og slitasjeforebygging på hoved-innfallsport i Lierne NP, Raubergstien og inntil Mette Marit bautaen. Statskog i samarbeid med Fjellstyrene i Lierne.	100 000		100 000	100 000	Ferdig til Rødberghytta. Klopplagt 650 m. En del steinlegging. Mye tilpasning.
e)	NP-styret: Per Ingemar Larsson / Nils Christian Gjevsjø: Videreføring av Snåsa fjellstyre flerårig prosjekt 2013-2015: Gjevsjøstien på privat grunn i nasjonalparken	60 000		60 000	60 000	Snåsa fjellstyre gjort mest arbeid. Ferdig. Klopper, rydding, merking / skilting.
f)	NP-styret: Snåsa Fjellstyre. Flerårig prosjekt 2016-2018: Opprusting av Gaundalstien: - Opprusting av bruer og leier til Gaundalen fjellgård. I 2016: Oppføring av bru over Heinåa.	172 000		150 000	150 000	Stålbjelkene på plass. Trevirket fraktes inn nå på snøføre. Monteres før jul.
g)	NP-styret: Harbakvollen seterlag. Flerårig prosjekt 2016-2018: Avbøtende tiltak barmarkskjøring inn til Harbakvollen: - I 2016: Oppføring av bru over Skjækra.	175 000		160 000	160 000	Materialene innkjøp og elementene er ferdig bygd. Videre framdrift avhengig av

	Beløpet gjelder	Omsøkte midler	Innvilget Budsjett midler	Fordelte Budsjett midler	Utgifts-ført beløp	Gjennomføring
						jordskiftedommen.
h)	NP-styret: Lierne nasjonalparksenter. Flerårig prosjekt 2016-2018: Merkevarer og Besøksforvaltning. «Viewpoint Lierne». 2016 – forstudie.	50 000		50 000	50 000	Kontakt med alle parter, grunneier, NTE, Telenor. Befaring Miljødir.
		872 000	700 000	700 000	700 000	

Vurdering av prosessen

Nasjonalparkforvalteren vil presisere at alle prosjektene har vært i dialog med forvalteren om utviklingen slik at kostnadsutviklingen i prosjektene har vært kommunisert og klarert ut fra den totale rammen SNO og styret har disponert. Tiltakene er også kvalitetssikret i forhold til formålet med midlene.